

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรีครั้งนี้ มุ่งศึกษาเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี การทำงานของกลุ่มสตรีชนบท และปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานของของกลุ่มสตรีชนบท ข้อมูลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อ หน่วยงานของรัฐและเอกชน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับกลุ่มสตรีชนบทในพื้นที่อื่นๆ สำหรับใช้เป็นแนวทางในกำหนดแนวทาง และประสานงานของหน่วยงานในการวางแผนพัฒนาสตรีให้เหมาะสมกับสภาพชุมชน อาชีพ และปัญหาในแต่ละชุมชน โดยในบทนี้ผู้วิจัยขอเสนอโดยแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายในการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. การอภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประเภทของกลุ่ม

สมมติฐานการวิจัย

การมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประเภทของกลุ่ม ตามลำดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหัวข้อต่าง ๆ โดยสรุปตามลำดับดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ กลุ่มสตรีชนบทตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี เนื่องจากจำนวนประชากรสามารถทราบจำนวนที่แน่นอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามานะ ที่มีความคลาดเคลื่อน .05 ดังนั้นจึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 280 คน สามารถแยกได้ ดังนี้ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลยางราก จำนวน 110 คน กลุ่มสตรีอาสาพัฒนาตำบลยางราก จำนวน 35 คน กลุ่มสตรีทอผ้าตำบลยางราก จำนวน 45 คน และกลุ่มออมทรัพย์แม่บ้านตำบลยางราก จำนวน 90 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประเภทของกลุ่ม เป็นแบบให้เลือกคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียว มีคำถามจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี โดยแบบสอบถามในส่วนนี้ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีด้านการสำรวจปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scaled) แบบลิเคิร์ตสเกล (Likert scale) มีคำถามจำนวน 57 ข้อ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปหาความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามเทียบกับความมุ่งหมาย และนำมาปรับปรุงร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try - out) กับสตรีในเขตตำบลลำนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.99 แล้วจึงนำแบบสอบถามไปปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้ประธานชุมชนในอำเภอชัยบาดาล เป็นผู้แจกจ่ายแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยติดตามรับแบบสอบถามคืนภายหลัง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percent) เพื่อบรรยายเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของผู้ตอบ และหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ของผู้ตอบ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง และใช้สถิติทดสอบ สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที (t - test) และสำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว (one - way ANOVA) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีฟิชเชอร์ (Fisher's least significant difference : LSD)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษามีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี สรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้ตอบส่วนใหญ่ อายุ 36 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 79.3 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 90.4 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.3 อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 67.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.5 และเป็นสมาชิกแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 39.3

2. ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการสำรวจปัญหา อยู่ที่ระดับปานกลาง ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการวางแผน อยู่ที่ระดับปานกลาง ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการดำเนินงาน อยู่ที่ระดับปานกลาง ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ที่ระดับมาก ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการประเมินผล อยู่ที่ระดับปานกลาง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการสำรวจปัญหา รายชื่อมีระดับการมีส่วนร่วมโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับดังนี้ มีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มฯ เพื่อการแก้ไขปัญหาที่พบในชุมชน รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาด้านการจัดหางบประมาณสนับสนุน และ มีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาด้านการจัดการผลกำไร

2.2 ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการวางแผน รายชื่อมีระดับการมีส่วนร่วมโดยเรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับดังนี้ มีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการจัดการเงินปันผลของกลุ่ม รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการบริหารงานและการจัดการกลุ่ม และมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการบริหารเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่ม

2.3 ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการดำเนินงาน รายชื่อมีระดับการมีส่วนร่วม โดยเรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับดังนี้ มีส่วนร่วมในการบริหารงาน และทำงานตามนโยบายของกลุ่มรองลงมาคือมีส่วนร่วมในการบริหาร / การจัดการเงินปันผลของกลุ่มและมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณสนับสนุน เพื่อให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็ง

2.4 ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการรับผลประโยชน์ รายชื่อมีระดับการมีส่วนร่วม โดยเรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับดังนี้ ได้เข้าร่วมอบรมอาชีพเสริมและได้รับการสนับสนุนให้สามารถประกอบอาชีพได้จากกลุ่ม รองลงมาคือได้รับความรู้ / ข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มมาพัฒนาตนเอง และมีโอกาสได้ไปศึกษาดูงานนอกสถานที่จากการจัดกิจกรรมของกลุ่ม

2.5 ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการประเมินผล รายชื่อมีระดับการมีส่วนร่วม โดยเรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับดังนี้ มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการบริหารงานและการทำงานตามนโยบายของกลุ่ม รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการจัดการเงินปันผลของกลุ่ม และมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการประสานงาน ภายในกลุ่ม แบบเป็นทางการ

3. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประเภทของกลุ่ม ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ด้านการสำรวจปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล มีผลดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวของระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านการวางแผน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถจำแนกได้ดังนี้

3.1.1 ด้านการสำรวจปัญหา พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.2 ด้านการวางแผน พบว่า อายุ 21 – 35 ปี กับอายุ 36 – 50 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.3 ด้านการดำเนินงาน พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.4 ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.5 ด้านการประเมินผล พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวของระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายด้านการสำรวจปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านการรับผลประโยชน์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถจำแนกได้ดังนี้

3.2.1 ด้านการสำรวจปัญหา พบว่า มีความแตกต่าง 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีสถานภาพโสด กับสถานภาพสมรส และสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง อีกทั้ง สถานภาพสมรส กับสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2.2 ด้านการวางแผน พบว่า มีความแตกต่าง 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีสถานภาพโสด กับสถานภาพสมรส และสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้ง สถานภาพสมรส กับสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.3 ด้านการดำเนินงาน พบว่า มีความแตกต่าง 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีสถานภาพโสด กับสถานภาพสมรส และสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง อีกทั้ง สถานภาพสมรส กับสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2.4 ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า มีความแตกต่าง 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีสถานภาพโสด กับสถานภาพสมรส แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสถานภาพโสด กับสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2.5 ด้านการประเมินผล พบว่า มีความแตกต่าง 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีสถานภาพโสด กับสถานภาพสมรส และสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง อีกทั้ง สถานภาพสมรส กับสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวของระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามการศึกษา พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาพิจารณารายด้านการวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สามารถจำแนกได้ดังนี้

3.3.1 ด้านการสำรวจปัญหา พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3.2 ด้านการวางแผน พบว่า มีความแตกต่าง 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา กับกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และปริญญาตรี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

3.2.3 ด้านการดำเนินงาน พบว่า มีความแตกต่าง 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่สำเร็จ การศึกษาระดับประถมศึกษา กับกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษา ตอนปลายหรือเทียบเท่า และปริญญาตรี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

3.3.4 ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่ สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา กับกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ เทียบเท่า และปริญญาตรี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี กับกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอน ปลายหรือเทียบเท่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งกลุ่มที่สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กับกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3.5 ด้านการประเมินผล พบว่า มีความแตกต่าง 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรี กับกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า และมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 อีกทั้งกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา กับกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวของระดับการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี จำแนกตาม อาชีพ พบว่า ภาพรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาราย ด้านการสำรวจปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ สามารถจำแนกได้ดังนี้

3.4.1 ด้านการสำรวจปัญหา พบว่า มีความแตกต่าง 6 คู่ คือ อาชีพอื่นๆ เช่น ค้าขาย, แม่บ้าน กับ อาชีพเจ้าของกิจการ รับจ้างอิสระ และเกษตรกร แตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเกษตรกร กับเจ้าของกิจการ และรับจ้างอิสระ แตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งเจ้าของกิจการ กับรับจ้างอิสระ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

3.4.2 ด้านการวางแผน พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ คือ อาชีพอื่นๆ เช่น ค้าขาย,แม่บ้าน กับอาชีพรับจ้างอิสระ และเกษตรกร แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเกษตรกร กับเจ้าของกิจการ และรับจ้างอิสระ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 อีกทั้งเจ้าของกิจการ กับรับจ้างอิสระ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4.3 ด้านการดำเนินงาน พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ คือ อาชีพอื่นๆ เช่น ค้าขาย,แม่บ้าน กับอาชีพรับจ้างอิสระ และเกษตรกร แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเกษตรกร กับเจ้าของกิจการ และรับจ้างอิสระ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 อีกทั้งเจ้าของกิจการ กับรับจ้างอิสระ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4.4 ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ คือ อาชีพอื่นๆ เช่น ค้าขาย,แม่บ้าน กับอาชีพรับจ้างอิสระ และเกษตรกร แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเกษตรกร กับเจ้าของกิจการ และรับจ้างอิสระ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งเจ้าของกิจการ กับรับจ้างอิสระ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4.5 ด้านการประเมินผล พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ คือ อาชีพอื่นๆ เช่น ค้าขาย,แม่บ้าน กับอาชีพรับจ้างอิสระ และเกษตรกร แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเกษตรกร กับเจ้าของกิจการ และรับจ้างอิสระ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งเจ้าของกิจการ กับรับจ้างอิสระ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวของระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโลกเจริณู จังหวัดลพบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายด้านการสำรวจปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สามารถจำแนกได้ดังนี้

3.5.1 ด้านการสำรวจปัญหา พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001-9,000 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 9,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 9,000 บาท กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001-9,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5.2 ด้านการวางแผน พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001-9,000 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 9,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 9,000 บาท กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001-9,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5.3 ด้านการดำเนินงาน พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 9,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 9,000 บาท กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001-9,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า

9,000 บาท กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5.4 ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า มีความแตกต่าง 6 คู่ คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001-9,000 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 9,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 9,000 บาท กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001-9,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 9,000 บาท กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5.5 ด้านการประเมินผล พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001-9,000 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 9,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 9,000 บาท กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001-9,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวของระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี จำแนกตามประเภทของกลุ่ม พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณารายด้านการสำรวจปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สามารถจำแนกได้ดังนี้

3.6.1 ด้านการสำรวจปัญหา พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กับ กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา และกลุ่มสตรีทอผ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มออมทรัพย์แม่บ้าน แตกต่างกับ กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา และกลุ่มสตรีทอผ้า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งกลุ่มสตรีทอผ้า กับกลุ่มสตรีอาสาพัฒนา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6.2 ด้านการวางแผน พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กับกลุ่มสตรีอาสาพัฒนา และกลุ่มสตรีทอผ้า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มออมทรัพย์แม่บ้าน กับกลุ่มสตรีอาสาพัฒนา และกลุ่มสตรีทอผ้า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งกลุ่มสตรีทอผ้า กับกลุ่มสตรีอาสาพัฒนา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.6.3 ด้านการดำเนินงาน พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร แตกต่างกับ กลุ่มสตรีทอผ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มออทริพย์แม่บ้าน แตกต่างกับ กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา และกลุ่มสตรีทอผ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งกลุ่มสตรีทอผ้า แตกต่างกับ กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร แตกต่างกับ กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6.4 ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร แตกต่างกับ กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา และกลุ่มสตรีทอผ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มออทริพย์แม่บ้าน แตกต่างกับ กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา และกลุ่มสตรีทอผ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งกลุ่มสตรีทอผ้า แตกต่างกับ กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6.5 ด้านการประเมินผล พบว่า มีความแตกต่าง 5 คู่ คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร แตกต่างกับ กลุ่มสตรีทอผ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มออทริพย์แม่บ้าน แตกต่างกับ กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา และกลุ่มสตรีทอผ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งกลุ่มสตรีทอผ้า แตกต่างกับ กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร แตกต่างกับ กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่ามีประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

ผลของการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี พบว่า กลุ่มสตรีที่ศึกษาเกิดจากการรวมกลุ่มโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับสมาชิกกลุ่ม ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาปัญหาด้านเศรษฐกิจทำให้มีการรวมกลุ่มกันแก้ปัญหา โดยสมาชิกกลุ่มสตรีชนบทตำบลยางรากมีความสามารถเฉพาะตัวคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เป็นกลุ่มที่มีชาติพันธุ์โคราชเหมือนกัน สอดคล้องกับคำกล่าวของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2542, หน้า 46 – 47) กล่าวถึงลักษณะของกลุ่มแต่ละกลุ่มว่ามีลักษณะเฉพาะที่ได้รับจากคุณสมบัติเฉพาะตัวของสมาชิกที่รวมเป็นกลุ่ม ส่งผลให้แต่ละกลุ่มมีความสามารถ การตัดสินใจ การแสดงออกของสมาชิก แตกต่างกันไป ดังนั้นการรวมกลุ่มจึงเกิดขึ้นตามความต้องการของสมาชิก สอดคล้องกับความคิดเห็นของ บารอน และพอลลาส (Baron & Paulas 1991, pp. 74 – 75) ที่ว่าการรวมกลุ่มของบุคคลนั้นเกิดขึ้นจากการที่คนมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกัน มีการยอมรับนับถือกันในมวลหมู่สมาชิก ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินกิจกรรม นอกจากนี้ยังตรงกับความเห็นของ อากอร์นพันธ์ จันทรสว่าง (2534, หน้า 54) ที่กล่าวถึงการรวมกลุ่มว่ามีองค์ประกอบจากการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกซึ่งมีจุดมุ่งหมาย

ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันโดยมีพฤติกรรมตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิก ซึ่งกลุ่มสตรีชนบทบ้านยางราก อำเภอ โลกเจริญ จังหวัดลพบุรี ได้ก่อตั้งกลุ่มขึ้นในลักษณะดังกล่าวเป็นพื้นฐาน ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลในปี พ.ศ. 2518 ได้มี นโยบายในการพัฒนากลุ่มสตรี ในการ ประกอบอาชีพเสริมปรับปรุงเทคนิคในการฝึกอบรม ความรู้ และ ทักษะจนเกิดการพัฒนาที่ มุ่งเน้นการนำเอาภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นมาพัฒนาเพื่อให้ชุมชนเกิดความมั่นคง

การรวมกลุ่มของสตรีชนบทตำบลยางราก อำเภอ โลกเจริญ จังหวัดลพบุรี ทั้ง 4 กิจกรรม คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มสตรีทอผ้า กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา ถือว่า ประสบความสำเร็จในด้านดำเนินงาน สามารถที่จะสร้างงาน รายได้ และความมั่นคงทาง เศรษฐกิจและสังคมให้เกิดขึ้นภายในตำบลยางราก อันเนื่องมาจากการดำเนินงานของกลุ่มที่มี การดำเนินงานอย่าง มีระบบ มีการแบ่งงานกันทำอย่างเป็นขั้นตอน ในการดำเนินงานได้เปิด โอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในด้านการสำรวจปัญหาและการวางแผน ด้านการดำเนินงานด้านรับ ผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงานด้านประเมินผลสอดคล้องกับคำกล่าวของทิวลิปย์ บุญมงคล (2545, หน้า 144) กล่าวว่าการเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมดังกล่าวส่งผลให้มีการติดต่อ ประสานงานที่ตีกลุ่มสามารถริเริ่มหรือดำเนินการในการแก้ไขปัญหาและร่วมกันวิเคราะห์หา แนวทางแก้ไขปัญหายังมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ มีการติดตามประเมินผลสมาชิกมีความ สามัคคี หรือความสัมพันธ์ภายในกลุ่มระดับสูง มีการแบ่งหน้าที่สมาชิกแต่ละคนคณะกรรมการ กลุ่มยอมรับเหตุผลของสมาชิก และไม่ครอบงำสมาชิก ผลงานเกิดจากความร่วมมือของสมาชิก ร่วมกันทุกคน ภายใต้การดูแลแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เหมาะสม สอดคล้องกับ ฮิช (Hirsch Phillip, 1990, หน้า 197 -198) กล่าวว่าการติดต่อสื่อสารและกระบวนการตัดสินใจเป็นผลให้เพิ่ม ความเชื่อมั่นและการมีปฏิสัมพันธ์เพิ่มขึ้นภายในกลุ่ม การถกเถียงหรือการอภิปรายที่เกิดขึ้นใน กลุ่มจะเริ่มเป็นการแก้ปัญหาเรื่องงานและพัฒนาขั้นตอนการทำงานไปสู่ความสำเร็จของกลุ่ม จากการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มสตรีชนบทตำบลยางราก เป็นการดำเนินงานที่มี ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของกิจกรรมคือ การสร้างรายได้เสริมให้กับสมาชิกกลุ่มทั้งนี้การ ดำเนินงานของกลุ่มได้เปิดโอกาสให้สมาชิกของกลุ่มมีส่วนร่วมการดำเนินงานในการ สสำรวจ ปัญหา วางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ทำให้สมาชิกมีให้ ความไว้วางใจในกลุ่มของตนเห็นได้จากการยอมรับมติของกลุ่ม ความสามัคคีของกลุ่ม การรับ ฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม อันเป็นเครื่องชี้วัดถึงการพัฒนาของกลุ่มสตรียิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับ แนวคิดของ ชินวัตร สมสืบ (2539, หน้า 25-26) ได้กล่าวถึงแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ในระดับพื้นฐานในการพัฒนาอย่างมากและเข้มข้นเท่าใดแสดงว่าผลประโยชน์ของการพัฒนาจะตก แก่ประชาชนมากขึ้นเท่านั้น

นอกจากนี้ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานของกลุ่มสตรีตำบลยางราก เป็นการดำเนินการที่สมาชิกกลุ่ม ชาวบ้าน ได้มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของกลุ่ม อันนำมาซึ่ง ผลประโยชน์ที่กลุ่มและสมาชิก และชาวบ้าน ได้รับซึ่งตรงกับหลักการในการดำเนินการ

เศรษฐกิจชุมชนของมณฑล ด้านธานีินทร์ (2541, หน้า 105-109) ผลการประโยชน์ของการดำเนิน การส่วนใหญ่จะตกอยู่กับกลุ่มชาวบ้าน ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแล้วยังเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นธรรมของระบบเศรษฐกิจที่ชาวบ้านเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอีกด้วย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ทราบข้อมูลตามจุดมุ่งหมายการวิจัยเท่านั้น หากต้องการให้เป็นประโยชน์มากขึ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ และการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป ได้แก่

1.1 จากการศึกษาพบว่ากลุ่มสตรีตำบลยางราก การเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของกลุ่ม ทำให้สมาชิกรับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มจะทำให้ได้รับการพัฒนา และเกิดความสามัคคีระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม

1.2 จากการศึกษาพบว่าในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ บุคคลที่จะเข้าเป็นสมาชิก ควรคัดเลือกผู้นำกลุ่มที่มีความสามารถเข้ามาเป็นคณะกรรมการกลุ่ม จึงจะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่

2.1 ควรมีการศึกษาปัญหาในการมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีชนบทในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น การสำรวจปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มสตรีชนบทในเขตพื้นที่ที่แตกต่างกัน

2.3 ควรมีการศึกษาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นความสนใจของกลุ่มสตรีชนบทในการมีส่วนร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมต่างๆให้มากขึ้น

2.4 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มสตรีชนบทอย่างยั่งยืน เพื่อให้กลุ่มสตรีชนบทมีความเข้มแข็ง และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชุมชนต่อไป